

Weekräizer a Kapellen an eiser Gemeng

Deel 1

Wéi „stomm Zäitzeien“ vu fréierer Kopleschter Kultur stinn haut d'Weekräizer an d'Weekapellen do. Si falen de Leit aus der Noperschaft guer net vill op. Als Kanner si mir vun eisen Elteren a selbstverständlech vum Här Paschtouer ugehale ginn, d'Kräiz ze maachen, wa mir laanschtungen. Déi vun auswäerts an d'Touriste bleiwen dacks bei engem Kräiz stoen. Si probéieren ze liesen, wat an de Steen agemeesselt ass a versichen, d'Figuren z'entzifferen. Hinne geet et net besser wéi den „Einheimeschen“: si kënnen och net méi alles liesen, an de Stee behält seng Geschicht fir sech.

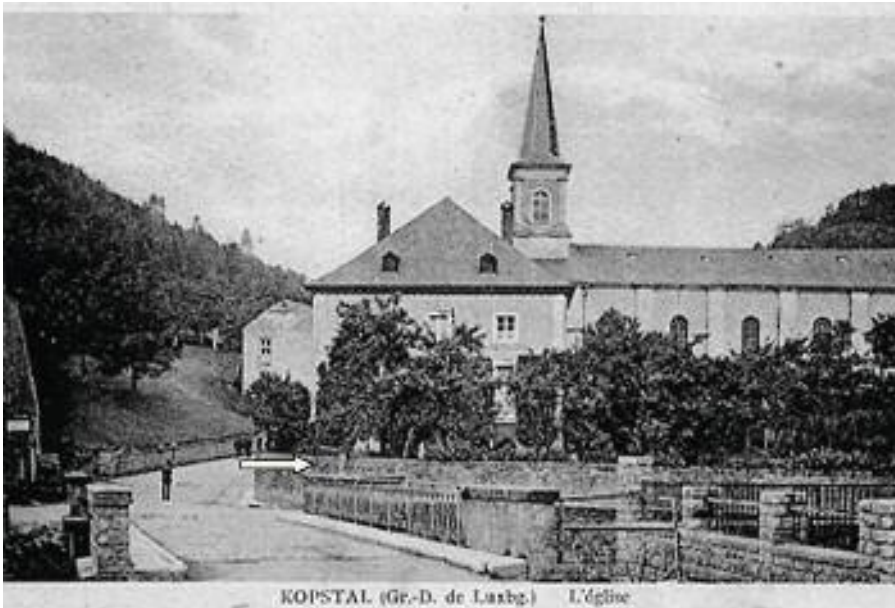
Dës Kräizer a Kapellen si kleng, mee kostbar Kopleschter Denkmäler aus der Zäit vun eise Virfahren. Si sinn awer nach méi, si sinn ee Symbol vum déiwe chrëschtliche Glaawe vun de Leit aus där Zäit: zu Gott bidden an hie veréieren. An der Freed an am Leed koumen eis Virfahre bei déi eenzel Kräizer bidden a konnten sech mat Hëllef vun den agemeesselte Figuren a Schrëften, jidderen op seng Manéier, Gott virstellen. Sécher, dës kleng Monumenter sinn net vu

d'Briddelskräiz

grousse Bildhaertalenter wéi engem Michelangelo oder Riemenschneider geschafginn an hunn och net deeseweichte Wäert. Een anonyme Bildhaer aus der Ëmgéigend huet se an de Stee gemeesselt oder an d'Holz skulptéiert. Vlächst stung am Ufank säin Numm a klengen Initiale verstoppt um Monument; mee déi huet d'Wieder mat der Zäit ausgewëscht, an de lokale Kënschtler bleift unbekannt. Haut gëtt net méi genuch, wann iwwerhaupt, nach no de Kräizer gekuckt, an et huet ee bei verschiddenen den Androck, dass se verkommen. Dobäi wier d'Erhale vun dëse kleng Monumenter dach esou wichteg fir eise bescheidene Kopleschter Patrimoine, eleng scho wéinst der Verschéinerung vun eise Landschaftsbild an dem Erhale vun der Lokaltraditioun.

A fréieren Zäite war et Brauch, dass d'Leit, déi jo duerchwees Katholike waren, entweder e Kräiz, sief et aus Holz, Steen, oder eng kleng Kapell um Rand vum Wee opgeriicht hunn als Erënnung un e wichtegt Ereegnes op hirem Liewenswee. A ville Fäll ass dann op diem Kräiz

**d'Kräizung Sëller Strooss an d'Strooss Mamer-Miersch ëm 1925 mam Paschtoueschhaus a Gaart. An der Gaardemauer ass d'Görgenkräiz agebaut. D'Breck ass déi nach, déi ëm 1850 gebaut gouf (5 m breet)
- Coll. Marcel Thill**

op iergendeng Manéier en Hiwäis ubruecht ginn, dien d'Passanten un d'Evenement erënnere sollt. Vun eise Kopleschter Weekräizer kenne mir den Ursprong nëmme vum Héiere-soen. Konkretes ass ganz wéineg bekannt. Vläch fënnt sech enges Daags e passionéierte Virfahrefuerscher, dien aus de respektive Familljenakten dee richtege Grond fir d'Opriichte vun diem engen oder anere Kräiz erausfënnt. Leider sinn d'Schrëften an de Steng haut meeschtens esou staark vum Wieder matgeholl, dass nëmme méi eng Joerszuel a vlächicht nach eenzel Buschtawen drop ze liese sinn; d'Kappstéck ass bei all eise Weekräizer staark verwittert an och mol verstümmelt.

Allgemeng sinn eis Weekräizer opgeriicht ginn entweder no engem besonnesch trageschen Onglécksfall, oder als Merci fir e freedegt Evenement, oder als Hël-

lefsruff an Nout, z.B. am Fall vu Pescht, Seuchen oder schwéierer Krankheet. Déi meescht Kräizer sinn „Sakramentskräizer“, bei dee-ne fréier d'Préssessiounen Halt gemaach hunn an de Paschtouer de Seegen ausgedeelt huet.

Um Gebitt vun eiser Gemeng souwéi an der noer Ëmgéigend hu mir 16 Kräizer a Kapellen. Loosst mer elo kucken, wou déi eenzel Kräizer a Kapelle stinn, an ech probéieren z'erklären, wat haut nach iwwert si gewosst ass respektiv erzielt gëtt.

Gläich am Ufank wëll ech awer drop hiweisen, dass am Laf vun de leschten 80 Joere besonnesch dräi Auteuren iwwert d'Weekräizer vu Koplescht geschriwwen hunn; dien ee méi, dien anere manner. Allerdéngs huet kee vun deenen dräi d'Kräizer all erimmt. Mir als „Koplescht - fréier an hott“ sinn lech, eise Lieser, et awer schëlleg, lech dëst Thema nom neiste Stand an esou komplett ewéi méiglech z'offréieren, ouni dobäi den Do-

d'Lëintschen a Staffelshaus 1981, dat fréiert Görgenhaus“ (Grange de Kopstal)